

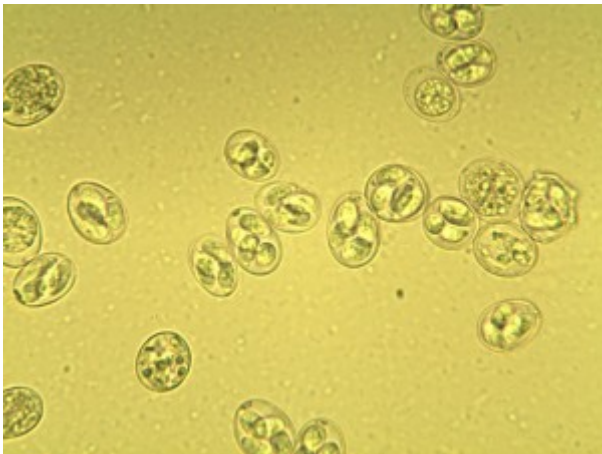
Coccidiose bij vogels; voorkomen en genezen

Overgenomen van : <https://voliere-info.nl/coccidiose-bij-vogels-voorkomen-en-genezen/>

Coccidiose bij vogels is een veelvoorkomende ziekte die bij een vroege identificatie goed te behandelen is met de juiste medicijnen. Coccidiose behoort tot de zogenaamde “eencellige” parasieten (protozoa). Deze protozoa zijn zo klein dat ze alleen met de microscoop te bekijken zijn. Deze protozoa nestelen zich in de darmen en lever van de gastheer (de vogel).

Coccidiose kan naast de prachtvinken/parkieten en papegaaien ook duiven, pluimvee, hoenders en bijvoorbeeld konijnen en andere klein vee treffen. Het is dus zeker geen vogel specifieke ziekte.

Wat is coccidiose?

Coccidiose is een eencellig diertje, een protozoa die alleen onder de microscoop te bekijken is. Er zijn verschillende ondersoorten bij de protozoa coccidiose die vaak per dier specifiek zijn. De coccidiose die een vogel infecteert kan dus weinig effect hebben bij bijvoorbeeld een konijn of de mens.

Coccidiose is een zogenaamde parasiet. De protozoa op zich kan niet overleven, maar heeft een gastheer nodig om zich in te nestelen, en te vermenigvuldigen. De coccidiose komt vaak voor op de minder hygiënische plekken zoals bijvoorbeeld een vies badje, voerbakjes met ontlasting etc. Wanneer een vogel dan zaden gaat eten of gaat drinken kunnen deze eitjes opgenomen worden. De eitjes worden door de maag “verteerd” waarbij de wand kapot zal springen. De kiemen komen hierdoor vrij, en de sporozoieten zullen zich gaan vasthechten aan de darmwand van de vogel. Hier vernielen zij de darmvlokken waardoor ze in de bloedbaan terecht kunnen komen, en meegevoerd kunnen worden naar de lever.

De coccidiose parasieten kunnen zich ongeslachtelijk voortplanten, er is dus geen man/vrouw verhouding nodig voor voortplanting. In een later stadium vind er wel geslachtelijke voortplanting plaats. Als de sporozoieten hun voortplanting voltooid hebben vormen zich de nieuwe parasieten die met de mest uitgescheiden worden. Deze kunnen zo een volgend slachtoffer maken.

De sporozoitien kunnen afhankelijk van de weersomstandigheden in een dag of 2-4 weer ontwikkelen tot volledige parasieten.

De symptomen van coccidiose bij vogels

Vaak wordt het pas laat duidelijk dat de betreffende vogel aan coccidiose lijdt. De eerste symptomen zijn vaak "bol" zitten van de vogel (om zichzelf warm te houden) en weinig activiteit (stil in een hoekje zitten). De vogels kunnen echter ook een verminderde eetlust vertonen wat goed zichtbaar is wanneer zij apart of in koppels gehouden worden.

Wanneer de vogel geïnfecteerd raakt met coccidiose wordt als eerste het darmkanaal aangetast. Dit heeft als resultaat dat de vogel dunne ontlasting gaat produceren (diarree). Dit is echter een redelijk algemeen ziekteverschijnsel wat bij andere ziektes ook veel voorkomt. Ook teveel bladgroenten kan een verdunning van de ontlasting betekenen. Wanneer er echter stukjes onverteerd voedsel of bloed in de ontlasting gevonden wordt dient u direct een (vogel)dierenarts in te schakelen. Wanneer de vogel langer geïnfecteerd is wordt ook een duidelijke vermagering zichtbaar. Als de infectie zich verder gaat ontwikkelen zal de ontlasting langzaam steeds slijmeriger en bloederig worden. De darmwand is immers aangetast door de parasieten. Wanneer de parasiet via de bloedbaan de lever bereikt is er snel een ontsteking zichtbaar. De ontsteking op de lever door coccidiose laat zich uiten in een zogenaamde levervlek links net onder het middenrif.

Vooraf jonge vogels die net uit het nest komen, of vogels die net de rui achter de rug hebben zijn het meest vatbaar voor coccidiose. Ze verblijven vaak op de grond omdat ze niet volledig op conditie zijn. Door de zware periode die zij achter de rug hebben is de weerstand ook verlaagd.

Het behandelen van coccidiose bij vogels

Wanneer coccidiose is vastgesteld bij één of meerdere vogels is het belangrijk deze vogels direct apart te houden. Immers dragen zij de parasiet met zich mee, en kunnen zo andere vogels via de ontlasting ook besmetten. Nadat de vogels apart gezet zijn is het belangrijk de volledige populatie (zeker in de volière) goed te controleren op dunne ontlasting, en eventueel bloedvlekjes aan de cloaca. Na de grondige inspectie van de vogels is het belangrijk het volledige vogelverblijf inclusief voer en waterbakjes grondig te ontsmetten. Dit kan bijvoorbeeld met halamid. Het is een ontsmettingsmiddel en geen reinigingsmiddel. De volière of kooi dient dus eerst goed gereinigd te worden (met name ontlasting verwijderen). Na deze reiniging kan met een verdunde halamid oplossing de kooi of volière ontsmet worden. Halamid heeft echter geen diepgaande werking, het beste is om het meerdere keren per jaar te ontsmetten. Indien coccidiose is uitgebroken is het belangrijk de vogels met name in de periode na het ontsmetten goed in de gaten te houden. Wanneer de tekenen zich voordoen van een nieuwe infectie dient u zo snel mogelijk actie te ondernemen om erger leed te voorkomen.

De vogels met coccidiose kunnen goed behandeld worden door een vogeldierenarts. Deze schrijft bijvoorbeeld sulfaat preparaten voor wat de vitamineopname door de parasiet belemmert, de parasiet zal afsterven en geen verdere infectie kunnen veroorzaken. Een

andere oplossing is bijvoorbeeld het geneesmiddel COXI Plus. Dit wordt opgelost in het drinkwater waarna het opgenomen wordt door de vogels. Vooral bij duiven is dit een populair middel wat goede werking heeft (onder andere te koop bij Medpets.nl.)

Voorkomen van coccidiose

Voorkomen is beter dan genezen, zo luidt een bekend spreekwoord. Maar hoer voorkom je coccidiose bij vogels? Zoals al een paar keer besproken is hygiëne de belangrijkste factor bij het voorkomen van een coccidiose besmetting. Door de kooi of volière goed schoon te houden, en eventueel 1-2 keer per jaar volledig te ontsmetten beperkt u de kans op een besmetting met coccidiose. Daarnaast zijn er ook enkele facilitaire zaken die aan te passen zijn om een besmetting te voorkomen:

Gebruik droog zand als bodembedekker; coccidiose heeft vocht nodig om te overleven buiten de gastheer. Houtsnippers bieden genoeg plekken waar vocht achterblijft, droog zand niet

Een goede hygiëne, reinig de voer en waterbakjes dagelijks, ontlasting is de belangrijkste infectiebron

Zorg ervoor dat voer en waterbakjes niet onder een zitstok staan. Wanneer de vogels niet boven de voer of waterbakjes kunnen zitten op stok zullen zij ook veel minder snel hun ontlasting hier achterlaten. Volledig voorkomen zal nooit lukken (Vogels zijn immers niet zindelijk te krijgen), maar de kans op ontlasting in voer of water is wel te beperken.

Houd de kooi of het nachthok in de volière schoon en droog. Zoals gemeld heeft coccidiose vocht nodig om buiten de gastheer te overleven, door de kooi of het nachthok droog te houden voorkomt u parasieten die andere vogels kunnen besmetten

Houtsnippers regelmatig vervangen, coccidiose kan in de kerven gaan zitten waar vocht achterblijft, zo overleeft de parasiet

Een goede voeding, voeding is de basis van een gezonde vogel. Wanneer de vogel gezond is, zal zijn weerstand ook beter zijn tegen coccidiose.

Zieke, of vogels die symptomen van ziekte vertonen direct verwijderen uit de populatie. Zo voorkomt u dat zij de ziekte verspreiden

Eventueel voor begin van de kweek mestonderzoek laten doen van alle broedparen. Een dierenarts kan de mest opkweken om zo aan te tonen of er infectieziekten aanwezig zijn bij de vogel

Al met al is coccidiose dus goed te voorkomen, maar mocht er onverhoopt toch een besmetting plaatsvinden; geen paniek. Volg de stappen zoals hierboven vermeld en het komt goed. Bij twijfel altijd een dierenarts inschakelen.